

Luontopäiväkoti Timotein
varhaiskasvatuksen vuosisuunnitelma
2021-2022

Peukaloiset

VARHAISKASVATUKSEN VUOSISUUNNITELMA

Toimintakausi 2021-2022

PÄIVÄKODIN NIMI: Luontopäiväkoti Timotei

RYHMIEN MÄÄRÄ: 1

PIENRYHMIEN NIMET: Peukaloiset (3-5v.)

LASTEN MÄÄRÄ: 6-14 lasta

KÄSITTELY JA HYVÄKSYMINEN

Opetuslautakunta hyväksynyt	Pvm.
-----------------------------	------

Päiväkoti auki ma-pe aina tarpeen mukaan klo 7.00- 16.30 välisenä aikana
--

VARHAISKASVATUKSEN HENKILÖSTÖ

Päiväkodin johtaja ja va. varhaiskasvatuksen opettaja	1
Varhaiskasvatuksen lastenhoitaja	1

PÄIVÄOHJELMA

klo 7.00-8.00	Leikkiä
klo 8.00-8.45	Aamupala
klo 8.45-10.00	Pienryhmätoimintaa / leikkiä
klo.10.00-11.00	Ulkoilu
klo 11.00-11.45	Ruokailu
klo 11.45-12.15	Kirjojen katselua / satuhetki
klo 12.00-14.00	Leikkiä
klo 14.00-14.30	Välipala
klo 14.30-15.30	Leikkiä
klo 15.30-17.00	Ulkoilu

PAINOPISTEALUEET

Luontopäiväkoti Timotei on pieni yksityinen päiväkoti Raahen Pattijoella. Talo on kodinomainen ja piha-alue on iso, omine puutarhanurkkauksineen. Ruoka tehdään itse lähiruokaa suosien. Lähiympäristöstä löytyvät metsä, viljapellot, kirjasto ja joki sekä monipuoliset liikuntapaikat. Timoteissa voidaan tarjota varhaiskasvatusta noin 14:lle 1-6- vuotiaalle lapselle. Tällä hetkellä lapsia on koko talossa 6. Toteutamme päiväkodissamme pienryhmätoimintaa ja jaamme tarvittaessa lapsia toiminnoissa vielä pienempiin ryhmiin, kuin mitä pienryhmämme on. Luomme turvallisen, terveellisen, tasa-arvoisen, viihtyisän ja ilmapiiriltään ystävällisen ja kunnioittavan oppimisympäristön ja rakennamme päivän niin, että annamme lapselle mahdollisuuden rauhalliseen työskentelyyn, yhdessä tekemiseen, omaan rauhaan sekä oppimisen iloon leikkiä unohtamatta!

Varhaiskasvatus toteutetaan valtakunnallisen varhaiskasvatussuunnitelman sekä Raahen kaupungin oman varhaiskasvatussuunnitelman mukaisesti painottaen päiväkotimme ympäristö- ja luontoteemaa. Tulevan toimintakauden painopisteenä on HYVÄT TAVAT.

Varhaiskasvatuksen tehtävä ja yleiset tavoitteet

Varhaiskasvatuksen tehtävänä on edistää lasten kokonaisvaltaista kasvua, kehitystä ja oppimista yhteistyössä huoltajien kanssa. Varhaiskasvatus on lasten tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta edistävä ja syrjäytymistä ehkäisevä palvelu. Varhaiskasvatuksessa opitut tiedot ja taidot vahvistavat lasten osallisuutta sekä aktiivista toimijuutta yhteiskunnassa. Lisäksi varhaiskasvatus tukee huoltajia kasvatustyössä sekä mahdollistaa heidän osallistumisensa työelämään tai opiskeluun.

Varhaiskasvatustilain mukaiset varhaiskasvatuksen tavoitteet

1) edistää jokaisen lapsen iän ja kehityksen mukaista kokonaisvaltaista kasvua, terveyttä ja hyvinvointia

✓ päiväkodissamme toteutamme muun muassa pienryhmätoimintaa

2) tukea lapsen oppimisen edellytyksiä ja edistää elinikäistä oppimista ja koulutuksellisen tasa-arvon toteuttamista

✓ Teemme muun muassa lapsen 4v. Viitta-tehtävistä yhteistyössä neuvolan kanssa

3) toteuttaa lapsen leikkiin, liikkumiseen, taiteisiin ja kulttuuriperintöön perustuvaa monipuolista pedagogista toimintaa ja mahdollistaa myönteiset oppimiskokemukset

4) varmistaa kehittävä, oppimista edistävä terveellinen ja turvallinen varhaiskasvatusympäristö

5) turvata lasta kunnioittava toimintatapa ja mahdollisimman pysyvät vuorovaikutussuhteet lasten ja varhaiskasvatushenkilöstön välillä

6) antaa kaikille lapsille yhdenvertaiset mahdollisuudet varhaiskasvatukseen, edistää sukupuolten tasa-arvoa sekä antaa valmiuksia ymmärtää ja kunnioittaa yleistä kulttuuriperinnettä sekä kunkin kielellistä, kulttuurista, uskonnollista ja katsomuksellista taustaa

7) tunnistaa lapsen yksilöllisen tuen tarve ja järjestää tarkoituksenmukaista tukea varhaiskasvatuksessa tarpeen ilmettyä tarvittaessa monialaisessa yhteistyössä

- ✓ teemme muun muassa lapsen omat vasut yhdessä lapsen ja lapsen huoltajien kanssa toimintavuosittain ja tarkastamme ne vähintään kerran vuodessa. Lapsen vasuun merkitään muun muassa lapsen kiinnostuksen kohteet, yksilölliset tavoitteet ja mahdolliset tuen tarpeet. Nämä tarpeet ja toiveet huomioidaan pienryhmiensuunnittelussa ja oppimisympäristössä
- ✓ Lapset puheeksi-toimintamalli
- ✓ kolmiportainen tuki
- ✓ varhaiskasvatusta kehitetään inklusion periaatteiden mukaisesti

8) kehittää lapsen yhteistyö- ja vuorovaikutustaitoja, edistää lapsen toimimista vertaisryhmässä sekä ohjata eettisesti vastuulliseen ja kestävään toimintaan, toisten ihmisten kunnioittamiseen ja yhteiskunnan jäsenyyteen

- ✓ päiväkodissamme tavoitteenamme on muun muassa, että lapsi kiinnostuu luonnosta ja saa ymmärrystä omasta riippuvuudestaan ja vastuustaan sekä luonnosta, että rakennetusta ympäristöstä
- ✓ päiväkotimme on ollut Suomen Ympäristökasvatuksen Seuran Vihreä lippu-projektissa vuodet 2011-2017. Yksi sen pääperiaatteista on ympäristökuormituksen vähentäminen. Lapset oppivat säästämään ympäristöä esimerkiksi veden kulutusta ja energian kulutusta

vähentämällä sekä jätteiden vähentämisellä.

9) varmistaa lapsen mahdollisuus osallistua ja saada vaikuttaa itseään koskeviin asioihin

10) toimia yhdessä lapsen sekä lapsen vanhemman tai muun huoltajan kanssa lapsen tasapainoisen kehityksen ja kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin parhaaksi sekä tukea lapsen vanhempaa tai muuta huoltajaa kasvatustyössä

Arvoperusta

Lapsuudenitseisarvo

- ❖ jokaisella lapsella on oikeus hyvään ja turvalliseen lapsuuteen
- ❖ jokainen lapsi on ainutlaatuinen ja arvokas juuri sellaisena kuin on
- ❖ jokaisella lapsella on oikeus tulla kuulluksi, nähdyksi, huomioon otetuksi ja ymmärretyksi

Ihmisenä kasvaminen

- ❖ lapsen kasvua ihmisyyteen tuetaan pyrkimällä totuuteen, hyvyyteen, kauneuteen, oikeudenmukaisuuteen ja rauhaan
- ❖ arvostetaan sivistystä, mikä ilmenee tavassa suhtautua itseän, muihin ihmisiin, ympäristöön ja tietoon

Lapsen oikeudet

- ❖ lapsella on oikeus ilmaista itseään, mielipiteitään ja ajatuksiaan
- ❖ lapsella on oikeus tulla ymmärretyksi yksilöllisillä ilmaisun keinoillaan
- ❖ lapsella on oikeus hyvään opetukseen, huolenpitoon ja kannustavaan palautteeseen
- ❖ lapsella on oikeus yhteisöllisyyteen ja ryhmään kuulumiseen
- ❖ lapsella on oikeus käsitellä tunteita ja ristiriitoja

Yhdenvertaisuus, tasa-arvoisuus ja moninaisuus

- ❖ lapsille taataan mahdollisuus kehittää taitojaan ja tehdä valintoja sukupuolesta, syntyperästä, kulttuuritaustasta tai muista henkilöön liittyvistä

syistä riippumatta

- ❖ ilmapiirin tulee kunnioittaa moninaisuutta

Perheiden monimuotoisuus

- ❖ suhtaudutaan avoimesti ja kunnioittavasti monimuotoisiin perheisiin
- ❖ lapsen perheidentiteetin ja perhesuhteiden tukeminen on tärkeää

Terveellinen ja kestävä elämäntapa

- ❖ ohjataan lapsia terveyttä ja hyvinvointia edistäviin elämäntapoihin
- ❖ huomioidaan kestävän elämäntavan periaatteet

Huoltajilta nousseita tärkeitä arvoja meidän päiväkodissämme

Turvallisuus

- ❖ Päiväkodissa pidämme huolta lapsista ja näytämme, että välitämme heistä. Kohtaamme lapset aidosti, kuuntelemme heitä ja keskustelemme heidän kanssaan. Lapsilla on yhdessä asetetut yhteiset rajat, säännöt sekä vapaudet. Pidämme tilamme ja ympäristömme turvallisena lapsille. Henkilökuntaa on paikalla aina lasten tarvitsema määrä.

Lapsilähtöisyys

- ❖ Päiväkodissa lapsi saa olla lapsi ja toimia lapselle ominaisella tavalla. Lasten kehitystason mukaiset yksilölliset tarpeet otamme huomioon jo suunnitellessamme varhaiskasvatuksen päivittäistä ohjelmaa. Lapsen itsetunnon kehittäminen ja minäkuvan vahvistaminen ovat meille tärkeitä tavoitteita. Heidän identiteettiensä kehittymistä tuetaan.

Luottamus

- ❖ Päiväkodin henkilökunnan ja huoltajien välinen luottamus, rehellisyys ja kunnioitus toisia kohtaan ovat kasvatuskumppanuuden kivijalka. Vanhemmat arvostavat varhaiskasvatuspaikan rauhallista ilmapiiriä, avoimuutta ja kiireettömyyttä sekä myönteistä ja lapsilähtöistä työtettä. Otamme perheen mielipiteet ja toiveet huomioon, sillä vanhemmat ovat lastensa parhaita

asiantuntijoita. Yhteistyö vanhempien kanssa on ensiarvoisen tärkeää, joten keskustelemme heidän kanssaan hoitoon tulo- sekä hakuvaiheessa päivän tapahtumista tai muista ajankohtaisista asioista. Henkilökuntaamme sitoo vaitiolovelvollisuus kaikissa asiakkaita koskevissa asioissa.

Luonto ja kestäväkehitys

- ❖ Luontoteeman mukaisesti päiväkotimme pyrkimyksenä on luoda hyvä ympäristösuhde lapsille. Meille on tärkeää, että lapset saavat ymmärrystä omasta riippuvuudestaan ja vastuustaan luontoa ja rakennettua ympäristöä kohtaan. Varhaiskasvatuksessa lapset tutustuvat omaan ympäristöönsä – omaan kotikaupunkiinsa.

Lapsen kohtaaminen ja lapsen edun ensisijaisuus

Kuuntelemme ja kunnioitamme lasten mielipiteitä sekä luomme heihin luottamuksellisen suhteen. Edistämme yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa. Kohtaamme lapset omana itsenään ja pyrimme tuntemaan lapset mahdollisimman hyvin ja turvaamaan pysyvät suhteet. Varhaiskasvatusta suunniteltaessa, järjestettäessä ja kehitettäessä on ensisijaisesti huomioitava lapsen etu. Lapsen etua on harkittava yksittäisen lapsen, lapsiryhmän ja yleensä lasten kannalta tapaus- ja tilannekohtaisesti. Lapset saavat ikätasoista ja oman kehitystasonsa mukaista varhaiskasvatusta. Teemme yhteistyötä vanhempien kanssa. Lapset ovat mukana suunnittelemassa ja arvioimassa toimintaa. Annamme jokaiselle lapselle mahdollisuuden osallistua ja vaikuttaa. Leikki ja mielikuvitus sekä positiivinen ja rauhallinen kasvatus-, hoito- ja oppimisympäristö ovat tärkeitä päiväkodissamme. Varaamme aikaa pitkäkestoiselle leikille ja käytämme hyväksi pienryhmätoimintaa ja eri tilojen käyttöä monipuolisesti. Arvioimme ja kehitämme toimintaa koko ajan.

Varhaiskasvatuksen pedagogisen toiminnan suunnittelu ja toteuttaminen

Toiminnan tulee olla lapselle tarkoituksenmukaista, kiinnostavaa ja sopivan haastavaa, jotta lapsella on edellytykset onnistua toiminnassa. Päiväkodissamme suunniteltua ja pedagogista toimintaa toteutetaan pienryhmätoimintana. Toiminnan toteuttamisen perustana meillä on kokopäiväpedagogiikka. Työtapoja käytetään oppimisen alueiden toteuttamisessa. Työtapojen valinta riippuu varhaiskasvatukselle asetetuista tehtävistä, tavoitteista, lapsen iästä, tarpeista, edellytyksistä ja kiinnostuksen

kohteista. Luontopäiväkotina luonto- ja ympäristöpainotus ohjaa myös toimintaamme. Olennainen osa varhaiskasvatuksen toimintaa on ohjattu ja omaehtoinen leikki sekä havainnolliset lasten aktiivisuutta ja luovuutta edistävät työtavat. Tieto- ja viestintäteknologiaa hyödynnetään myös toiminnassa. Käytössämme on Raahen kaupungin TVT-suunnitelma. Päiväkodissamme on käytössä sekä yläkerrassa että alakerrassa tietokone, tablettitietokone, kosketusnäyttöpuhelin, kamera ja lisäksi yläkerrassa on televisio. Lapsia rohkaistaan kyselemään, ihmettelemään, tutkimaan, päättellemään ja ratkaisemaan ongelmia yhdessä. Lapset saavat mahdollisuuden tutkia maailmaa kaikilla aisteillaan ja koko kehollaan. Erilaiset työtavat mahdollistavat kaikkien lasten onnistumisen kokemukset! Työtapoja käytetään monipuolisesti joko yksin, työpareina tai ryhmissä. Työtapoja ovat muun muassa

- ❖ keskustelut
- ❖ sadut, kertomukset, lorut, riimit
- ❖ leikki
- ❖ kirjallisuus, draama
- ❖ pelit
- ❖ tutkiminen
- ❖ rakentelu
- ❖ liikkuminen
- ❖ kädentaidot
- ❖ musiikki
- ❖ retket
- ❖ juhlat
- ❖ työtehtävät
- ❖ tehtäväkirjat
- ❖ media; internet, sanomalehdet, televisio ja radio
- ❖ tietokone, tablettitietokone, kamera

Keskeinen toiminta- ja työtapo varhaiskasvatuksessa on leikki. Leikki edistää lapsen kehitystä, oppimista ja hyvinvointia. Leikkiessään lapset oppivat ja hahmottavat maailmaa. Leikki tuottaa lapselle mielihyvää ja iloa. Lasten leikkiä tuetaan suunnitelmallisesti ja tavoitteellisesti sekä ohjataan sitä joko olemalla itse mukana leikissä tai ulkopuolelta. Leikkiä havainnoidaan ja dokumentoidaan. Pitkäkestoiseen leikkiin tarvitaan aikaa, rauhaa ja tilaa sekä sopivia leikkivälineitä ja materiaaleja.

Pedagoginen dokumentointi

Pedagogisen dokumentoinnin avulla keräämme tietoa lapsen elämästä, kehityksestä, kiinnostuksen kohteista, ajattelusta, oppimisesta ja tarpeista sekä lapsiryhmän toiminnasta konkreettisesti ja monipuolisesti. Yksittäisten dokumenttien esim. piirustusten ja valokuvien avulla voimme yhdessä lasten kanssa tarkastella heidän kehitystään ja oppimistaan. Pedagoginen dokumentointi tekee näkyväksi lapsen jo saavuttamat tiedot ja taidot, kiinnostuksen kohteet ja tarpeet. Tämä toimii toiminnan suunnittelun perustana! Dokumentoinnin avulla opimme tuntemaan yksittäistä lasta ja näin se mahdollistaa varhaiskasvatuksen lapsilähtöisen toteuttamisen. Dokumentoinnista saatujen tietojen ja ymmärryksen avulla voimme muokata työtapoja, oppimisympäristöjä, menetelmiä, sisältöjä ja toiminnan tavoitteita lapsen kiinnostusta ja tarpeita vastaavaksi.

Lapsen laaja-alainen osaaminen ja oppimisen alueet varhaiskasvatuksessa

Lapsen laaja-alaisen oppimisen (tietojen, taitojen, arvojen, asenteiden ja tahdon muodostavan kokonaisuuden) tavoitteet

- o tuetaan lasten ajattelun ja oppimisen taitoja
- o edistetään vuorovaikutus- ja ilmaisutaitoja sekä kulttuurista osaamista
- o lapset oppivat arjen taitoja ja huolehtimaan itsestään
- o heidän monilukutaitonsa sekä tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen kehittyvät
- o tuetaan lasten osallistumisen ja vaikuttamisen taitoja

Kielen rikas maailma

Varhaiskasvatuksen tehtävä on tukea lasten kielellisten taitojen ja valmiuksien sekä kielellisten identiteettien kehittymistä. Keskeistä on vahvistaa lasten kiinnostusta ja uteliaisuutta kieliin, teksteihin ja kulttuureihin. Kielen kehittyminen on yhteydessä monilukutaidon kehittymiseen ja myös lasten kulttuuriseen osaamiseen ja vuorovaikutukseen liittyvään laaja-alaiseen osaamiseen. Kun lapsen kielelliset taidot kehittyvät, se antaa lapsille uusia vaikuttamisen keinoja, mahdollisuuksia osallisuuteen ja aktiiviseen toimijuuteen. Lapsi oppii kieltä kaiken aikaa!

Kielellisten taitojen ja valmiuksien keskeiset osa-alueet, joiden avulla lasten kielelliset identiteetit kehittyvät

Vuorovaikutustaidot

- kuunnellaan lasta aidosti
- vastataan lapsen aloitteisiin
- tunnistetaan lasten nonverbaalisia viestejä
- kannustetaan lapsia kommunikoimaan
- ryhmätilanteet esimerkiksi aamutuokio, juhlat
- näytelmät, roolileikit

- retket luontoon, kuunnellaan luonnon ja ympäristön ääniä, hiljentyminen

Kielen ymmärtämisen taidot

- puheen jakaminen sanoihin, tavuihin ja äänteisiin
- aikuiset käyttävät kuvailevaa ja tarkkaa kieltä
- toiminnan sanallistaminen
- keskusteleminen
- ryhmätilanteet
- leikki-tilanteet
- elokuvat, tv-ohjelmat
- yhteiset keskustelut eri viestintävälineistä
- tutustutaan monipuoliseen kulttuuritarjontaan; vierailaan mahdollisuuksien mukaan teatteriesityksissä, näyttelyissä, konserteissa
- laululeikit
- kuvallinen tuki/kuvakerronta
- puheen rinnalla käytetään visuaalisia, auditiivisia ja audiovisuaalisia viestejä sekä tekstejä

Puheen tuottamisen taidot

- lasten omat kertomukset ja sanalliset viestit, joita voidaan dokumentoida
- keskusteleminen
- puhuminen, äänensävy, äänenpaino
- ryhmätilanteet esimerkiksi aamutuokio, juhlat
- leikki-tilanteet
- näytelmät, roolileikit, draamaleikit
- elokuvat, tv-ohjelmat
- laululeikit
- kielijumppa
- lorut, riimit
- pöytäpelit

Kielen käyttötaidot

- kertominen
- selittäminen

- puheenvuorottelu
- eläytyminen
- huumori
- hyvät tavat
- ryhmätilanteet
- leikkitilanteet
- keskustelut
- tutustutaan erilaisiin teksteihin
- tutustutaan monipuoliseen kulttuuritarjontaan; vierailaan mahdollisuuksien mukaan teatteriesityksissä, näyttelyissä, konserteissa

Kielellinen muisti ja sanavarasto

- luetaan ääneen lapselle satuja ja tarinoita monipuolisesti muun muassa vanhat sadut, paikallinen kirjallisuus, huomioimme erityisesti luontokirjat
- päiväkodissa on alakerrassa ”oma kirjasto”, Pattijoen kirjasto myös lähellä
- lorut, laulut, laululeikit, runot ja riimit
- saduttaminen ja digitarinat/äänitteet
- yhteiset kiireettömät keskustelut eri tilanteissa
- tarinoiden kerronta
- kielellä leikittely
- nimeäminen
- kuvaavien sanojen käyttö
- tekstien ja sanojen merkitysten pohtiminen sekä käsitteiden oppiminen
- pelit
- digitaaliset pelit

Kielitietoisuus

- lähiympäristön eri kielten havainnointi
- yhteiset keskustelut eri viestintävälineistä
- leikki lukeminen ja kirjoittaminen
- erilaisiin kirjoihin, teksteihin tutustuminen
- herätetään ja lisätään lasten mielenkiintoa puhuttua ja kirjoitettua kieltä kohtaan

- kirjoitetun tekstin ja kirjaimien esillä olo
- tuetaan lasten mielenkiintoa lukemista ja kirjoittamista kohtaan
- toiminnallinen kynäote
- tiedonhaku tietokoneella
- havainnoidaan ja tutkitaan kieltä; sanat, tavut, äänteet
- lasten omat tuotokset
- mallikirjoittaminen

Ilmaisun monet muodot

Varhaiskasvatuksen tehtävä on tukea lasten musiikillisen, kuvallisen sekä sanallisen ja kehollisen ilmaisun kehittymistä sekä tutustuttaa heitä eri taiteenaloihin ja kulttuuriperintöön.

Musiikillinen ilmaisu

- kuunnellaan, lauletaan, soitetaan, loruillaan, liikutaan ja leikitään
- aloitetaan kokonaisvaltaisesta ja elämyksellisestä toiminnasta
- huomioidaan lasten musiikilliset valmiudet
- rytmiharjoituksia tehdään keholla ja soittimilla, rytmitetään loruja, runoja ja lauluja
- käytetään lasten omaa ääntä ja kehoa soittimina
- tutustutaan äänen tasoon, keston, voimaan ja sointiväriin
- elävöitetään laulujen, loruja sekä liikunnan säestystä erilaisin soittimin
- tutustutaan eri musiikkityyleihin
- toteutetaan musiikin herättämiä mielikuvia esimerkiksi maalaten, tanssien ja liikkuen
- käydään mahdollisuuksien mukaan konsertissa lukuvuoden aikana tai pyydetään päiväkodille soittajia
- hiljaisuus esimerkiksi sisällä, metsässä
- äänimaailman havainnointi, luonnonkuulumiset – luonnonilmiöt: vesi, sade, tuuli, jää sekä eläinten äänet
- luonnonmateriaalit ja kierrätysmateriaalit musiikin välineinä esimerkiksi kepit, kivet, purkit
- pienimuotoiset musiikkiesitykset
- päiväkodissamme on perinteenä ollut pitää koko talon yhteisiä lauluhetkiä säännöllisesti

Kuvallinen ilmaisu

- tutkitaan ja havainnoidaan ympäristöä, luontoa, taidetta ja median kuvia
- harjoitellaan tulkitsemaan kuvallisia viestejä
- kuvien avulla tutustutaan väreihin, muotoihin, materiaaleihin
- luonnonvärikartta
- piirretään, maalataan eri tekniikoilla, muotoillaan, liikutaan ja leikitään
- suunnitellaan, ideoidaan, rakennetaan, ratkaistaan
- lasten töitä laitetaan esille ja niitä voidaan myös kuvata digitaaliseen kasvunkansioon
- materiaaleja luonnosta; risut, kukat, kävyt
- tehdään askarteluja, tekstiilitöitä ja teknisiätöitä
- kierrätys- ja luonnonmateriaaleja käytetään mahdollisimman paljon

Sanallinen ja kehollinen ilmaisu

- leikit, sadut, tarinat
- näytelmäleikit; dramatisointi
- tanssi, sirkus
- roolileikit
- spontaanit ja suunnitellut ilmaisut
- käytetään apuvälineinä erilaisia nukke-, pöytä- ja varjoteatteria sekä roolivälineitä ja rooliasuja
- lasten ja aikuisten esitykset; suunnitellaan, toteutetaan ja arvioidaan yhdessä luovaa prosessia
- improvisaatio

Minä ja meidän yhteisömme

Varhaiskasvatuksen tehtävä on kehittää lasten valmiuksia ymmärtää lähiyhteisön monimuotoisuutta ja harjoitella siinä toimimista. Tehtävää lähestytään eettisen ajattelun, katsomusten, lähiyhteisön menneisyyden, nykyisyyden ja tulevaisuuden sekä median näkökulmista. Lähiyhteisön menneisyyttä sekä ajankohtaisia asioita pohtimalla suunnataan lasten mielenkiintoa yhteiskunnallisiin asioihin. Arjen eettisten valintojen pohdinta sekä omien tunteiden kehittäminen ja rakentavan käyttäytymisen harjoittelu vahvistavat lasten vuorovaikutustaitoja.

Tutustuminen lähiyhteisön tapoihin sekä uskontoihin ja muihin katsomuksiin yhdessä kokonaisuuden muiden tavoitteiden kanssa tukee lasten kulttuurisen osaamisen ja vuorovaikutustaitojen kehittymistä sekä ajatteluun ja oppimiseen liittyvää laaja-alaista osaamista. Opetuksessa toimitaan yhteistyössä huoltajien kanssa kunkin perheen taustaa, katsomuksia ja arvoja kuullen.

Eettinen ajattelu

- aikuisen malli
- sadut, musiikki, kuvataide, leikki ja draama
- mediasisällöt
- mahdolliset vierailijat ja vierailut sekä lähiympäristön tapahtumat
- lapsen ajatuksia kuunnellaan ja häntä pidetään tärkeänä sekä lasten turvallisuuden tunnetta vahvistetaan
- luodaan tilaisuuksia, joissa lapsi saa kokea onnistumisen iloa
- ristiriitatilanteista jutteleminen, ohjataan itse selvittämään pieniä ristiriitatilanteita
- anteeksipyyttäminen ja – antaminen
- oikean ja väärän erottaminen
- yhteisten sääntöjen noudattaminen, säännöt tulevat huoneentauluksi
- ohjataan toimimaan ystävällisesti ja vastuullisesti
- tunnetaitoja kehitetään muun muassa tunnetaitokorttien ja tunnetaitokirjojen avulla, tunnekuvat tulevat myös seinälle
- pohditaan ystävyyttä, toisten kunnioittamista ja oikeudenmukaisuutta sekä ilon ja pelon aiheita
- arjen eettiset valinnat
- tapakasvatus on osa kaikkea arkitoimintaa!

Katsomuskasvatus

- tutustutaan omaan ja muihin katsomuksiin ja uskontoihin ja niihin liittyviin tapoihin, perinteisiin, juhliin ja ajankohtaisiin tapahtumiin
- tarkastellaan uskonnottomuutta muiden katsomusten rinnalla
- lapsi pohtii erilaisia elämänkysymyksiä ja lähiyhteisön ajankohtaisia asioita omassa tahdissaan yhdessä aikuisen ja toisten lasten kanssa
- kulttuuriperintö ja muut kulttuurit
- sadut, musiikki, kuvataide, leikki ja draama
- mediasisällöt
- mahdolliset vierailijat ja vierailut sekä lähiympäristön tapahtumat

Lähiyhteisön menneisyys, nykyisyys ja tulevaisuus

- tutustutaan menneeseen aikaan
- juhlaperinteet, kertomukset, perinneleikit ja vanhat laulut
- lapsi pohtii heitä kiinnostavia tai askarruttavia ajankohtaisia asioita
- lasten oikeudet
- tarkastellaan lähiyhteisön moninaisuutta sitä kunnioittaen
- pohditaan miten voimme vaikuttaa suotuisan tulevaisuuden toteutumiseen
- lähiympäristön hyödyntäminen niin, että lapset voivat osallistua ja vaikuttaa
- sadut, musiikki, kuvataide, leikki ja draama
- mediasisällöt
- mahdolliset vierailijat ja vierailut sekä lähiympäristön tapahtumat

Mediakasvatus

- tutustutaan eri medioihin ja kokeillaan median tuottamista
- tuetaan lapsen mahdollisuuksia toimia aktiivisesti ja ilmaista itseään
- mediasisällöt
- harjoitellaan lähde- ja mediakriittisyyttä
- median vastuullinen käyttäminen
- mahdolliset vierailijat ja vierailut
- sadut, musiikki, kuvataide, leikki ja draama
- leikkikännykät, -tietokoneet
- kosketusnäyttöpuhelimet, lehdet, tablettitietokoneet, televisio, tietokoneet

Tutkin ja toimin ympäristössäni

Varhaiskasvatuksen tehtävä on antaa lapsille valmiuksia havainnoida, jäsentää ja ymmärtää ympäristöään. Lapsia ohjataan tutkimaan ja toimimaan luonnossa ja rakennetussa ympäristössä. Varhaiskasvatuksen tavoitteena on tarjota oivaltamisen ja oppimisen iloa matemaattisen ajattelun eri vaiheissa oleville

lapsille.

Varhaiskasvatuksessa vahvistetaan lasten luontosuhdetta ja vastuullista toimimista ympäristössä ja ohjataan heitä kohti kestäväää elämäntapaa. Lasten ympäristösuhteen kehittymistä tuetaan tarjoamalla lapsille myönteisiä kokemuksia luonnossa ja rakennetussa ympäristössä liikkumisesta sekä ympäristön tutkimisesta. Lapsia ohjataan myös havainnoimaan ympäristön teknologiaa sekä kokeilemaan ja keksimään omia ratkaisuja.

Matemaattinen ajattelu

- tutustutaan matematiikkaan ja sen osa-alueisiin
- tutkitaan, havainnoidaan, kokeillaan ja mitataan
- arjen matematiikka
- pohditaan, kuvaillaan, luokitellaan, vertaillaan
- asetellaan järjestykseen asioita, esineitä
- etsitään ja tuotetaan säännönmukaisuuksia
- löydetään ongelmia, pohditaan, päätellään ja ratkaistaan
- lukumäärät ja muodot ympäristössä ja tästä siirrytään lukusanaan ja numeromerkkeihin
- lukujonotaidot ja nimeäminen
- sijainti- ja suhdekäsitteet esimerkiksi edessä, ylhäällä
- tilan ja tason hahmottaminen
- kappaleet ja muodot
- vahvistetaan geometrsta ajattelua esimerkiksi rakentelun, askartelun ja muovailun avulla
- lukumäärän vähentämistä, lisäämistä, luokittelua ja vertaamista voidaan harjoitella hyvin luonnon materiaaleja hyväksi käyttäen
- harjoitellaan aikakäsitteitä mm. vuorokaudenajat, vuodenajat
- leikin avulla esimerkiksi kauppaleikit, liikuntaleikit, ongelmanratkaisupelit ja -tehtävät
- lorut, riimit ja laulut
- Oppi&llo-sähköinen materiaali

Ympäristökasvatus

- vahvistetaan lapsen luontosuhdetta
- ohjataan vastuulliseen toimintaan; luonnossa ja lähiympäristössä oleminen ja seikkaileminen sitä vahingoittamatta
- kestävä elämäntapa ja siihen liittyvät taidot
- ohjataan huolehtimaan ympäristöstä ja sen viihtyisyydestä
- luonnon kunnioitus
- luonnon esteettisyys, hiljaisuus ja rauhallisuus
- elämykset ja omat kokemukset luonnosta ja rakennetusta ympäristöstä
- ympäristön havainnointi ja tutkiminen sekä kokeileminen.
  - apuna käytetään kaikkia aisteja ja myös apuvälineitä, joita ovat muun muassa luupit, kiikarit, pussit, purnukat
  - havainnoista keskustellaan ja havaintotietoa luokitellaan
- opetellaan luontoon liittyviä käsitteitä, tehdään päätelmiä ja pohditaan syy-seuraus suhteita
- haetaan yhdessä tietoa lasten kiinnostuksenkohteista
- eriaiheiset retket esimerkiksi syksyllä käydään poimimassa marjoja, joista leivotaan tai ne syödään sellaisenaan
- lasten kiinnostuksen pohjalta voidaan tutkia aineiden ja materiaalien ominaisuuksia, olomuotoja ja olomuodonmuutoksia esim. vesi sekä energiaan liittyviä asioita
- havainnoidaan ja tutustutaan Suomen luonnoneläimiin
- tutustutaan luonnonsuojeluun
- havainnoidaan vuodenaikojen vaihtelun vaikutuksia luontoon, säähän, ihmisiin ja eläimiin
- havainnoidaan ja tutustutaan Suomen luonnonkasveihin
- kasvatetaan itse kasveja, havainnoidaan ja kokeillaan. Lapset saavat viedä myös kotiin itse kasvattamiaan kasveja
- pihan ja elinpiirimme kasvillisuuden hoito
  - oma puutarhanurkkaus, jossa on muun muassa mansikoita, perunaa, vadelmaa, herukoita ja kirsikkapuita
- luonnonmateriaalien kerääminen – jokamiehenoikeudet
- kompostiin viedään biojätteet yhdessä lasten kanssa
- meidän omat kierrätyspisteet
- käydään tutustumassa jätekeräyspisteeseen ja/tai kierrätyskeskukseen
- Vihreä lippu- teemojen kertaaminen esim. vesi ja jätteiden vähentäminen sekä muut projektit

- laulut, runot, riimit, kerronta ja leikki
- luontokirjat, tietokirjallisuus, tiedonhaku internetistä
- piirroksot, julisteet
- Leikin, pelaan, opin; ympäristö- ja luonnontiedon materiaali
- sähköiset materiaalit esim. sieniseikkailu, papunet

Omat kulutustottumukset

- ❖ vältämme tuhlausta
- ❖ olemme säästäväisiä
- ❖ kierrätämme
- ❖ lajittelemme jätteet

Teknologiakasvatus

- havainnoidaan ja pohditaan arjen teknologisia ratkaisuja.
- tutustutaan teknologiaan keksimällä, askartelemalla ja rakentamalla itse erilaisia rakenteita ja ratkaisuja eri materiaaleja hyödyntäen.
- tutkitaan ja kokeillaan esim. lelujen toimintaperiaatteet
- rohkaistaan lapsia kyselemään, etsimään yhdessä vastauksia ja tekemään niistä päätelmiä
- tutustutaan tietoteknologisiin laitteisiin ja niiden toimintaan
- pohditaan koneiden ja laitteiden turvallista käyttämistä
- osoitetaan, että teknologia on ihmisen toiminnan aikaansaamaa
- havainnoidaan ja pohditaan myös lähiympäristön teknologisia ratkaisuja esim. sähkölinjat
- päiväkodin kosketusnäyttöpuhelimet, tablettitietokoneet, televisio, tietokoneet
- päiväkodissamme on käytössä Raahen kaupungin TVT-suunnitelma

Kasvan, liikun ja kehityn

Varhaiskasvatuksen tehtävänä on luoda pohjaa terveyttä ja hyvinvointia arvostavalle ja liikunnalliselle elämäntavalle sekä kehittää lasten terveysosaamista ja turvataitoja.

Päiväkodissamme teemme kaiken ruokamme itse, näin voimme vaikuttaa ruoan laatuun ja määrään. Ostamme ruoan lähikaupasta. Suosimme lähellä kasvanutta, kotimaassa tuotettuja raaka-aineita. Kasvatamme lasten kanssa yrtejä. Keräämme luonnon antimia ja oman puutarhan ja kasvimaamme tuotteita.

Liikkuminen

- omaehtoinen päivittäinen liikunta ja liikuntavälineiden käyttö
- ohjattu liikunta
- liikutaan sekä ulkona että sisällä ja kaikkina vuodenaikoina
- liikutaan säännöllisesti, lapsilähtöisesti ja tavoitteellisesti
- liikunnan kestoa, intensiteettiä ja nopeutta vaihdellaan
- liikkuminen yksin, parin kanssa ja ryhmässä
- vahvistetaan kehon hallintaa ja oman kehon tuntemista
- harjoitellaan motorisia perustaitoja esim. juokseminen, heittäminen, hyppääminen eri ympäristöissä esimerkiksi lähimetsässä
- käytetään monipuolisia ja vaihtelevia liikuntamuotoja muun muassa perusliikuntaa, mielikuva- ja musiikkiliikuntaa, palloilua, yleisurheilua, hiihtoa, luistelua, suunnistusta, liikuntaleikkejä
- käytetään erilaisista materiaaleista valmistettuja liikuntavälineitä
- hyödynnetään eri aisteja näin lapsen havaintomotoriset taidot kehittyvät
- liikutaan erilaisissa ympäristöissä esimerkiksi luonto, leikkipuisto
- teemme päiväkodissamme säännöllisesti retkiä lähiympäristöön
- kannustetaan lapsia ulkoiluun ja liikuntaleikkeihin
- muistetaan taukojumppa
- lapset saavat kokea liikunnan iloa!

Ruokakasvatus

- terveellisiä ja monipuolisia ruokailutottumuksia tuetaan ja pohditaan sen merkitystä
- ruokarauha, yhdessä syöminen kulttuuri ja hyvät ruokailutavat
- ohjataan omatoimiseen syömiseen
- ruokailutilanteet luodaan viihtyisiksi ja kiireettömiksi
- ruokailutilanteet ovat ruokaan liittyvän osaamisen oppimisympäristö
- tutustutaan eri aistein ruokaan ja tutkitaan sitä

- lasten ruokasanaston kehittymistä tuetaan keskusteluin, lauluin ja saduin
- päiväkodissamme teemme lasten kanssa pieniä ruoanvalmistustehtäviä esim. leivomme sämpylöitä, marjapiirakkaa tai teemme hilloa
- rohkaistaan lapsia maistamaan ruokia
- päiväkodin oma puutarha ja kasvima
- lasten omat kasvatukset
- lähimetsän antimet

Terveys ja turvallisuus

- lasta ohjataan huolehtimaan omatoimisesti terveydestään sekä omasta hygieniastaan, otetaan korona huomioon toiminnassa
- edistetään lapsen valmiuksia ymmärtää liikkumisen, levon ja ihmissuhteiden merkitys omaan terveyteen ja hyvinvointiin
- lasta ohjataan liikkumaan erilaisissa tilanteissa ja ympäristöissä turvallisesti esim. lähiympäristössä
- opetellaan turvallista toimintaa arjen kaikissa tilanteissa
- tuetaan lasten turvallisuuden tunnetta ja rohkaistaan heitä pyytämään ja hakemaan apua
- kiusaamiseen puututaan välittömästi
- päiväkodissamme on käytössä Raahen kaupungin kiusaamisen ehkäisy ja puuttumisen suunnitelma

Toimintakulttuuri

Hyvä toimintakulttuuri luo pohjan varhaiskasvatuksen toteuttamiselle ja tavoitteiden saavuttamiselle. Toimintakulttuuri vaikuttaa varhaiskasvatuksen laatuun. Arvostamme kunnioittavaa ja huomaavaista käytöstä. Rohkaisemme yrittämiseen, kokeiluun ja sinnikkyYTEEN ja yhdessä tekemiseen. Sallimme myös epäonnistumiset. Teemme itsearviointia ja jaamme osaamistamme, mikä edes auttaa ammatillista kehittymistämme. Muistamme positiivisen palautteen tärkeän merkityksen! Kannustamme lapsia leikkiin ja tunnustamme leikin tärkeyden. Kannustamme lapsia hyvään vuorovaikutukseen ja sekä toimimaan ryhmän jäsenenä. Tällä toimintakaudella oman yksikkömme painotusalue on tukea

vertaissuhteiden syntymistä, ystävyyttä ja ystävällisyyttä.

Vahvistamme lasten osallisuutta ja kohtelemme lapsia yhdenvertaisina. Näemme kulttuurisen moninaisuuden voimavarana ja ymmärrämme kielen merkityksen lapsen kehityksessä ja oppimisessa. Yritämme luoda mahdollisimman kiireettömän ja keskittymistä tukevan ympäristön lapsille. Lapsen hyvinvointiin vaikuttavat monipuolinen, terveellinen ja riittävä ruoka, monipuolinen liikunta sekä fyysinen, psyykinen ja sosiaalinen turvallisuus. Kiusaamiseen puututaan ja sitä ennaltaehkäistään.

Oppimisympäristö

Hyvä oppimisympäristö vastaa lasten kehityksellistä tasoa ja muuttuu ja kehittyy lasten oppimisen ja kehityksen mukaisesti. Sisä- ja ulkotilojen tulee olla riittävän suuret ja viihtyisät. Varustukseltaan ympäristön pitää olla turvallinen ja monipuolinen, jotta lasten on siinä hyvä leikkiä ja toimia. Ympäristön pitää olla innostava ja herättää lapsessa halun tutkia ja toimia. Hyvässä oppimisympäristössä vallitsee kaikkien välillä hyvät vuorovaikutussuhteet. Ilmapiiirin pitää olla avoin ja lasta kannustava. Huoltajia otetaan mukaan varhaiskasvatuksen suunnitteluun ja toteuttamiseen.

Päiväkotimme sisätila

Kiinnitämme huomiota yhdessä sisätilojemme viihtyisyyteen: viherkasvit, vuoden aikaan sopivat koristelut, taimien kasvattaminen ja hoitaminen. Pidämme lasten omaa taidetta esillä. Huolehdimme siisteydestä. Jaamme vastuuta myös lapsille. Juhlat ja arki sekä lasten leikki ja työt näkyvät sisustuksessa. Leikki- ja toimintavälineitä pidetään niin, että lapset voivat toimia mahdollisimman omatoimisesti. Tieto- ja viestintäteknologiaa käytetään tarkoituksenmukaisella tavalla. Päiväkodissamme on hyvät mahdollisuudet eriyttää lasten työskentelyä ja toimintaa. Tavoitteena on, että lasten halu kokeilla ja opetella uutta vahvistuu ja heille syntyy luottamus siihen, että he pystyvät oppimaan.

Piha

Piha on lasten leikki- ja kohtaamispaikka. Pihassa näkyy yhdessä suunnittelemista,

tekemistä, toimimista ja osallistumista. Lapset saavat kasvien kasvamisen, kasvattamisen ja hyötykäytön kokemusta. Saamme kokea yhdessä tekemisen iloa. Leikimme ja teemme myös ”oikeasti” jotakin. Havainnoiminen ja tekeminen johtavat pohdiskeluun ja oppimiseen.

- Kasvimaa
- Pihan hoito
- Kukkapenkit
- Marjapensaat
- Luonnon kasveillakin on tilaa kasvaa iloksemme
- Luonnon pieneläimet ja hyönteiset, tervetuloa!
- Yleiset puulajit
- Luonnon kivet
- Hiekka- ja vesileikki
- Majat, piilot, kiipeilyt, leikkitelinet, leikkivälineet ja keinut

Lähiympäristö

Tutustumme lähiympäristöömme. Voimme tehdä erilaista toimintaa kuten piilosta, lymyämistä, leikkiä, suunnistusta, ötökkäjahtia, keräilyä. Teemme retkiä lähiympäristössä, otamme mukaan mahdollisesti retkievää, toimimme luonnon ehdoilla! Mietimme, ihmettelemme, tutkimme; apuna käytämme esim. luuppeja, kiikareita, koemme ja opimme. Suunnittelemme ja toteutamme eriaiheisia liikuntajuttuja lähiympäristöön esim. metsään. Opettelemme kulkemaan liikenteessä ja käymme vierailuilla.

Niityt, pellot

Metsä

Meri

Toronmäenpuisto, Tervaluodonpuisto

Pattijoki

Kulttuuriretket – vanhasilta, museo

Vierailut - Pattijoen ja Raahen kaupungin erilaisiin kohteisiin

Liikuntapaikat esim. urheilukenttä, luistelukenttä

Tiet/liikenne

Retket

Kirjasto

Lapsen kasvun ja oppimisen tuki

Kehityksen ja oppimisen tuki kuuluu kaikille sitä tarvitseville lapsille. Kun tuen tarve ilmenee, lapselle järjestetään tukea, jonka lähtökohtana ovat lapsen vahvuudet sekä oppimiseen ja kehitykseen liittyvät tarpeet.

Raahen linjauksen mukaan, kun lapsen kehityksessä ja/tai oppimisessa ilmenee tuen tarvetta, otamme yhteyden varhaiskasvatuksen erityisopettajaan, joka havainnoi lasta ja on mukana varhaiskasvatussuunnitelma-palaverissa. Tarvittaessa mukaan voi tulla myös monialaisen yhteistyön toimijoita. Vanhempien suostumus kysytään monialainen yhteistyö lupa-lomakkeella. Yhteiset tavoitteet ja menetelmät sovitaan joko varhaiskasvatussuunnitelma- tai neuvonpitopalaverissa. Arviointia tehdään vähintään 1-2 kertaa toimintavuoden aikana.

Jos lapsi siirtyy eri varhaiskasvatuspaikkaan, järjestetään siirtopalaveri, jotta tuki jatkuisi myös uudessa paikassa. Asiakirjat siirretään vanhempien luvalla. Jos lapsi on saanut tukea varhaiskasvatuksessa, aloitamme pedagogisen arvion tekemisen jo keväällä ennen esiopetuksen alkamista.

Päiväkodissamme toteutamme Raahen kaupungin linjauksen mukaista kolmiportaista tukea.

Tukea voivat olla mm.

- * oppimisympäristön suunnittelu
- * pienryhmätyöskentely
- * eriyttäminen
- * kuvien käyttö
- * tulkitsemis- ja avustamispalvelut
- * apuvälineet
- * yhteistyö lapsen ja huoltajien kanssa
- * varhaiskasvatuksen opettajien ja muiden työntekijöiden välinen yhteistyö
- * erityisasiantuntijoiden esim. varhaiskasvatuksen erityisopettajan palvelujen käyttö, AAC ohjaajan palvelut
- * sosiaali- ja terveydenhuollon asiantuntijoiden antama ohjaus ja konsultaatio

Varhaiskasvatuksen yleinen tuki

On ensimmäinen keino vastata siihen kun, lapsi tarvitsee kehitykseensä ja oppimiseensa tukea. Tuki on osa jokapäiväistä kasvatustoimintaa.

Varhaiskasvatuksen tehostettu tuki

Tehostettua tukea annetaan silloin, kun yleinen tuki ei riitä. Tehostettua tukea saa lapsi, joka tarvitsee vahvempaa ja yksilöllisempää tukea. Tehostettu tuki voi olla yksilö-, perhe- tai ryhmäkuntoutusta sekä erilaisia tutkimuksia. Lapsen varhaiskasvatussuunnitelmaan kirjataan huoltajien ja kuntouttavan tahon kanssa lapsen vahvuudet ja tuen tarpeet sekä kehityksen tavoitteet menetelmineen.

Varhaiskasvatuksen erityinen tuki

Silloin, kun tehostetun tuen menetelmät eivät riitä tai tuen tarve on pitkäkestoista ja laaja-alaista siirrytään erityiseen tukeen. Tuen arviointi ja suunnittelu edellyttää erityispedagogista osaamista sekä monialaista yhteistyötä. Lapsen varhaiskasvatussuunnitelmaan kirjataan tuen tavoitteet ja käytännön menetelmät.

Yhteistyö

Yhteistyö lapsen kanssa

Lapset otetaan mukaan jo varhaiskasvatuksen toiminnan suunnitteluun. Lasten toiveita ja kiinnostuksen kohteita kysellään ja havainnoidaan arjessa. Lapsen varhaiskasvatussuunnitelmaan kysytään lapsen mielipide ja toiveet ja ne huomioidaan myös suunnitelmissa.

Lasten toiveita tulevalle toimintakaudelle:

- leikitään
- tehdään nukketeatteria, näytellään
- lauletaan mikrofoniin
- käydään kirjastossa
- pelataan
- saisi tuoda omia leluja päiväkotiin
- käydään metsässä ja eväsretkellä
- syödään mustikoita

Yhteistyö huoltajien kanssa

Tärkeä yhteistyökumppani on lapsen huoltajat. Tämä yhteistyö luo pohjan lapsen koko varhaiskasvatukselle. Yhteistyötä huoltajien kanssa tehdään koko ajan. Käytäntöinä ovat päivittäiset kuulumisen vaihdot lapsen tuonti- ja hakutilanteissa. Tarvittaessa ollaan yhteydessä tekstiviestein ja puhelimen välityksellä. Tenavanetin kautta ollaan myös yhteydessä. Huoltajat voivat ilmoittaa esimerkiksi

lapsen poissaoloista tenavanetin reissuviikkoon. Äkillisistä poissaoloista huoltajat ilmoittavat kuitenkin päiväkodin puhelimeen joka soittamalla tai tekstiviestillä. Tenavanetistä huoltajat näkevät muun muassa viikko-ohjelmaan laitettuja tapahtumia/toimintoja, jolloin he ovat selvillä tulevista tapahtumista. Sieltä löytyy myös lasten digitaalinen kasvunkansio, jossa on valokuvia muun muassa lapsen varhaiskasvatuksen touhuista ja tuotoksista.

Kun lapsi aloittaa päivähoiton, huoltajien kanssa käydään aloituskeskustelu, joka on samalla lapsen ensimmäinen Lapset puheeksi -keskustelu. Lapsen vasu-keskustelu pidetään yhdessä huoltajien kanssa syksyllä. Vasuihin tehdään tarvittaessa päivityksiä toimintakauden aikana. Vasut arvioidaan vuosittain tai tarvittaessa useammin. Vasu-keskustelujen yhteydessä voidaan pitää Lapset puheeksi -keskustelu, jos huoltajat ovat näin halunneet. Vanhempainilta järjestetään ainakin kerran vuodessa syksyllä. Päiväkodissamme ei toimi vanhempainyhdistystä. Huoltajille järjestetään loppuvuodesta perinteinen joululahja-askartelutalkooilta.

Yhteistyötapoja ovat muun muassa

- ❖ aloituskeskustelu lapsen aloittaessa päivähoiton
- ❖ Lapset puheeksi-keskustelut syksyllä tai keväällä huoltajan näin halutessa
- ❖ varhaiskasvatuskeskustelu, jossa laaditaan yhdessä huoltajien kanssa lapsen oma varhaiskasvatussuunnitelma
- ❖ tekstiviestit, puhelut
- ❖ tenavanetti, josta huoltajat muun muassa näkevät viikko-ohjelmaa ja jossa on lapsen digitaalinen kasvunkansio ja reissuviikko
- ❖ päivittäiset tapaamiset
- ❖ vanhempainillat
- ❖ tiedotteet
- ❖ juhlat, muut tapahtumat

Yhteistyö henkilöstön kanssa

Yhteistyö pienessä päiväkodissa henkilöstön välillä on tiivistä. Teemme yhteistyötä lasten varhaiskasvatussuunnitelmien kanssa ja hyödynnämme kaikkien havaintoja

lapsesta. Pidämme suunnittelupalavereita säännöllisesti.

Yhteistyö päiväkodin muun varhaiskasvatuksen kanssa

Koska olemme pieni päiväkotikoti, niin teemme kaikki asiat yhdessä koko talon väen kanssa. yhteiset retket ja tapahtumat

Muu yhteistyö

Yhteistyö muiden asiantuntijoiden kanssa

Olemme vanhempien suostumuksella tarvittaessa yhteistyössä myös muiden asiantuntijoiden kanssa. Näitä ovat mm.

- neuvola

-pyydämme yleensä muun muassa lasten Viitta-arvioinnit neuvolasta, jos niitä ei ole tehty meidän päiväkodissa

- perheneuvola
- puhe- ja toimintaterapia
- fysioterapia
- erityisopettaja
- varhaiskasvatuksen erityisopettaja

- osallistuu tarvittaessa lasten havainnointiin ja tuen järjestämiseen

- palveluohjaajat

-voimme olla yhteydessä, jos Lapset puheeksi-keskustelussa on lapsen ja perheen tilanteen takia siihen ilmennyt tarvetta

- sosiaalityöntekijä

Muita mahdollisia yhteistyökumppaneita

- Raahen kaupungin ympäristövirasto
- paikalliset yritykset
- kirjastot
- paikalliset lehdet
- kierrätyskeskus
- kirpputori
- museo
- Raahen poliisi
- Jokilaaksojen pelastuslaitos
- Raahen teatteri

Päiväkodin ulkopuolella tapahtuva toiminta, jossa lapsi muun muassa tutustuu kotikaupunkiinsa

- lähiympäristöretket esimerkiksi joelle, metsään, lähipuistoon
- historialliset kohteet lähiympäristössä esimerkiksi Pattijoen kivilta
- käydään urheilukentällä
- kirjastokäynnit
- tutustuminen mahdollisuuksien mukaan kierrätyskeskukseen/kierrätyspisteeseen/kirpputorille
- Käynnit luistelukentällä
- hiihtoretket
- mahdollinen muu vierailu esimerkiksi museo, maatila

Varhaiskasvatuksen tapahtumia/juhlia

- vanhempainilta ainakin syksyllä
- joululahjatalkoot vanhemmille
- puurojuhla
- ystävänpäiväjuhla
- vappujuhla
- kevätjuhla

Varhaiskasvatuksen arviointi ja kehittäminen

Lapsen kanssa

Lapsen arviointi varhaiskasvatuksessa toimii lapsen hyvinvoinnin, kehityksen ja oppimisen tukena. Sen avulla lapsi tulee tietoiseksi omasta oppimisestaan ja hänen itsetuntemuksensa kasvaa. Lapsen kehityksen ja oppimisvalmiuksien arviointi edellyttää havainnointia sekä lapsiryhmän tarkkailua erilaisissa tilanteissa. Arviointia ja havainnointia tehdään säännöllisesti ja ne liittyvät jokapäiväiseen toimintaan. Lapselle annetaan päivittäin kannustavaa ja rohkaisevaa palautetta vahvuuksista ja kehittämisalueista. Arvioinnin tulee olla positiivista ja sen tulee tapahtua suhteessa asetettuihin tavoitteisiin. Lasten toimintaa dokumentoidaan, jotta lapset pääsevät itse seuraamaan edistymistään. Lapsilta kysellään mistä he ovat tykänneet, missä he ovat onnistuneet ja mitä he haluaisivat vielä tehdä.

Huoltajien kanssa

Huoltajien kanssa jutellaan toimintavuoden aikana lapsen kehityksen ja oppimisen vaiheista ja ryhmässä toimimisesta ja kuunnellaan vanhempien tekemiä havaintoja lapsesta. Toimintakauden aikana yhteisessä keskustelussa arvioidaan lapselle asetettujen tavoitteiden saavuttamista. Raahen kaupungin linjauksen mukaan kaikille huoltajille tehdään keväällä kysely, jossa kysytään varhaiskasvatuksen toimivuudesta laajemmin. Yksikkökohtainen laatuksely tehdään myös keväällä.

Työyhteisön kanssa

Pyrimme jatkuvasti arvioimaan ja kehittämään varhaiskasvatusta päiväkodissamme. Henkilökuntamme säännöllisissä kokoontumisissa suunnittelun ohella arvioimme toimintaamme tavoitteellisesti. Lisäksi pidämme kerran toimintavuodessa pelkästään arviointipalaverin, johon osallistuu kaikki varhaiskasvatuksen työntekijät. Vanhemmilta ja lapsilta saatu palaute on tärkeää. Arviointitietoa käytetään pedagogiseen suunnitteluun, opetuksen uudelleen suuntaamiseen ja oppimisympäristöjen kehittämiseen. Kehitämme tasa-arvoista ja syrjimätöntä varhaiskasvatusta inklusion periaatteiden mukaisesti.

